

Tlačová správa Združenia chovateľov rýb na Slovensku

k aktivitám MVO Humánny pokrok, o. z. zameraným na zákaz predaja živých rýb

Združenie chovateľov rýb na Slovensku (ZCHRS), ako stavovské združenie zastupujúce chovateľov rýb Slovensku, touto cestou vyjadruje svoj zásadný nesúhlas so spôsobom akým občianske združenie Humánny pokrok presadzuje svoje postoje, najmä však voči tomu, že sa snaží nepravdivými informáciami zverejnenými na svojej webovej stránke a v médiách zviditeľniť svoje aktivity zamerané na zneváženie práce našich členov - slovenských chovateľov rýb.

Autor týchto príspevkov na webovej stránke Humánny pokrok, o. z. (v časti „Ako vyzerá kaprie peklo“) bez poznania odbornej stránky chovu a distribúcie rýb používa účelové polopravdy, pričom ich dopĺňa rovnako účelovo vloženými fotografiami, s cieľom navodiť pocit čitateľovi, že chov rýb a ich konzumácia je niečo zlé, neprirodzené a odsúdeniahodné.

Podľa prezidenta združenia Ing. Michala Madžunkova, PhD. ZCHRS zastrešuje viac ako 40 najvýznamnejších chovateľov rýb na Slovensku, pričom produkcia členov združenia aktuálne dosahuje viac ako 90 % z celkovej produkcie rýb na Slovensku. Chov rýb je súčasťou poľnohospodárskej prvovýroby a vyžaduje si náročnú celoročnú starostlivosť o rybníky a ryby v nich chované. Rybárstvo v dnešnej dobe zápasí s množstvom neriešených problémov, a preto je pre nás neprijateľné a uráža nás spôsob, akým skupina aktivistov z Humánneho pokroku, o. z. znevažuje našu poctivú prácu, dodal Madžunkov. Spotreba sladkovodných rýb na Slovensku je veľmi nízka a nedosahuje ani 1 kg na 1 osobu a rok. Aktivity nadšencov z vyššie uvedeného združenia, môžu toto číslo ešte ponížiť, čo nás určite neteší.

Posledná aktivita Humánneho pokroku, o. z. je rovnako ako vlani v predvianočnom období zameraná na zákaz predaja živých rýb pred obchodnými reťazcami. Skúsili to na Štátnej veterinárnej správe SR, avšak nepochodili, nakoľko predaj živých rýb je podľa zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti povolený, má jasne stanovené pravidlá a tieto pravidla aj predajcovia živých rýb dodržiavajú.

Predaj živých rýb (kaprov) na našich uliciach sa datuje od 60.-tých rokov minulého storočia, kedy s nárastom produkcie rýb sa časť produkcie rybári pokúsili predávať ľuďom prostredníctvom tzv. ambulatného predaja na predajných miestach (nielen pred obchodnými reťazcami) tak, aby sa čo najviac priblížili ku svojim zákazníkom. Táto, oproti iným druhom tovaru, netypická forma predaja má racionálnu podstatu v tom, že nie je možné vytvoriť ekonomicky a logisticky udržateľný spôsob predaja čerstvo spracovaných rýb z dôvodu, že prevažná časť kaprov z celoročnej produkcie sa na Slovensku spotrebuje v priebehu 5-7 dní. A tak to bude aj v tomto roku, ryby sa budú predávať a zákazníci sa teda nemusia obávať, že si svojho kapra na Vianoce nebudú mať kde kúpiť. Tento predaj má však jasne stanovené pravidlá a musí byť povolený príslušnou Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou a je počas decembrového predaja pravidelne kontrolovaný.

To, že je kapor v našich zemepisných šírkach tradičnou vianočnou potravinou, vie aj malé dieťa v materskej škole a aj preto je otáznosť, čo je pravým cieľom tejto skupinky ľudí. Viacerí z nás sa s rybou prvýkrát stretli práve pohľadom na živú rybu vo vani počas Vianoc. Kapor je rybou Vianoc aj preto sme prekvapení, že aktivisti z Humánneho pokroku, o. z. orientujú pozornosť práve na živé ryby.

Podľa vyjadrenia výkonného riaditeľa združenia Milana Mazáňa sa jedná o zviditeľnenie činnosti organizácie s financovaním svojich aktivít so zahraničím. Čo je skutočným cieľom aktivistov sa môžeme iba domnievať s ohľadom na to, že neponúkajú alternatívu ako s ďalej s kaprom, ide im o zánik odvetvia chovu rýb u nás? Nikomu nebránime vyjadriť svoj názor, ale cielene zavádzať ľudí účelovými tvrdeniami a častokrát nepodloženými údajmi nie je to čím by si mali získavať pozornosť ľudí na Slovensku, dodal Mazáň. Naši členovia – slovenskí chovatelia rýb sa snažia produkovať kvalitné ryby a ponúkať ich svojim zákazníkom. Dnes je situácia iná ako pred pár rokmi, kedy si ľudia odnášali živé ryby od stánkov domov. Aj tu sa okolnosti v poslednom období výrazne zmenili, zákazníci sú náročnejší dvaja z troch si dnes už rybu želajú spracovať aby mali doma v kuchyni pred Vianocami čisto a čo najmenej práce. Aj tomuto sa musíme, my chovatelia rýb a predajcovia rybích produktov, prispôbiť. Robíme to však radi, zároveň si ctíme tradície a vážime svojich zákazníkov a preto pripravení ponúkať im stále čerstvé ryby a predaj kapra v predsviatočnom období je toho príkladom. Nielen však počas Vianoc ale celoročným predajom rýb na rybochovných zariadeniach sa členovia nášho Združenia chovateľov rýb na Slovensku snažia priblížiť produkty svojim zákazníkom.

Nech si urobí každý svoj vlastný názor. Nakoniec sa aj tak zákazník rozhodne čo si na Vianoce kúpi a čím si obohatí svoj štedrovečerný stôl. Slovenskí chovatelia rýb prajú všetkým ľuďom na Slovensku „Šťastné a veselé, ale hlavne pokojné Vianočné sviatky“. Petrov Zdar!

INFO:

Celosvetovo sa podľa údajov FAO uloví 177,8 mil. ton rýb (dáta za rok 2020), z toho pripadá 87,5 mil. ton na akvakultúru a 90,3 mil. ton na rybolov. Väčšina z tohto množstva – 157,4 mil. ton je určená na priamu ľudskú spotrebu, čo predstavuje celosvetovo spotrebu 20,2 kg/osobu/rok. Medziročný nárast produkcie rýb z akvakultúry dosahuje až 3 % (medzi rokmi 1961 a 2019) a spotreba rýb za celosvetovo zvýšila za rovnaké obdobie z 9 na 20,2 kg/osobu/rok (1,4 % ročne). Ryby sú veľmi dôležitým zdrojom bielkovín, najmä v rozvojových krajinách Ázie a Afriky.

V EÚ-28 sa v roku 2019 vylovilo 6,19 mil. ton rýb a darov mora, čo predstavuje celosvetový podiel len 2,9 %. Z akvakultúry EU pochádza 1,37 mil. ton rýb a plodov mora, ale napríklad len samotné Nórsko produkuje až 1,45 mil. ton rýb, predovšetkým lososa. Kaprov sa v akvakultúre EÚ vyprodukuje necelých 68 tis. ton, čo predstavuje 4,97% podiel (lososa 203,8 tis. ton – 14,91 %, pstruha dúhového 187,2 tis. ton – 13,7 %). Priemerná spotreba rýb v EÚ dosahuje 23,97 kg/osobu, čo je nad globálnym priemerom. Medzi tri najdôležitejšie konzumované druhý rýb EÚ patrí tuniak, losos a treska.

Zo Slovenskej akvakultúry pochádza len 2 739 ton rýb, čo predstavuje podiel 0,20 % chovu rýb v EÚ-28. Najväčšia produkcia je pstruha dúhového 993 ton (podiel 36,3 %), sumčeka afrického 922 ton (33,7 %) a kapra rybníčného 703 ton (26 %). Na Slovensku sa v rybárskych revíroch uloví okolo 1 865 ton rýb čo predstavuje podiel 0,04 % rybolovu EÚ-28. Viac ako 75 % z tohto úlovku predstavuje kapor rybníčný (dáta za 2019). Spotreba rýb na Slovensku je približne 5 kg/osobu a rok, čo je výrazne pod Európskym i celosvetovým priemerom. Je dokonca o viac ako dve tretiny nižšia ako je odporúčanie odborníkov na zdravú ľudskú výživu (15 až 17 kg/osobu/rok).

Zdroj: <https://www.fao.org/3/cc0461en/online/sofia/2022/world-fisheries-aquaculture.html>

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c2f39f4a-29a2-11ed-975d-01aa75ed71a1>